Slavibor Breüer

Slavibor Breüer, známý jako Sáva Chilandarec (1837 –1912) byl český pravoslavný mnich, filantrop a spisovatel. Pocházel z česko-německé kutnohorské podnikatelské rodiny a byl vzdělaným katolíkem, posléze odešel se svými třemi adoptivními syny na Athos.

Roku 1881 se usadil ve slovanském (srbském) klášteře Chilandaru jako knihovník a žil tam až do konce života – patřil k průkopníkům vegetariánství a moderní péče o bezprizorné děti (zřídil několik opatroven rodinného typu, které financoval z vlastních peněz). Studoval na německých školách, mj. v oboru polního hospodářství, proto měl celoživotní zájem o moderní trendy v zemědělství, jež se pokoušel zavádět i na Athosu, také se amatérsky zabýval botanikou.

Pravoslaví přijal v klášteře Rudare u srbského Leskovce na Květnou neděli roku 1883, získal klášterní jméno Sáva a podle svého působiště Chilandarec. Při návštěvě srbského krále Alexandra I. Obrenoviće na Chilandaru v roce 1896 obdržel z jeho rukou Řád sv. Sávy 4. stupně za uspořádání chilandarské knihovny.

Historii svatohorských klášterů jsou věnovány mnichovy knižní publikace – srbsky psané Sveta Gora neboli Svatá hora a Istorija manastira Hilandara (Dějiny kláštera Chilandaru), dále český katalog klášterní knihovny Rukopisy a starotisky chilandarské a konečně jeho monumentální syntetizující monografie Kniha o Svaté Hoře Athonské z roku 1911, zřejmě nejobsáhlejší dílo svého druhu v češtině. Jako mnich se Sáva v roce 1899 osobně seznámil s Janem Vochočem při jeho několikaměsíčním pobytu na Athosu, kde maloval kláštery a vytvořil také podobiznu Sávy Chilandarce - tento obraz je dnes bohužel nezvěstný. Vochoč nicméně Sávu portrétoval ještě jednou, když se oba v létě 1907 setkali v Praze. Torzálně se zachovala i Sávova a Vochočova vzájemná korespondence.